

In memoriam

Dr sc. Simona Delić
(Tuzla, 8. veljače 1971 – Ogulin, 5. siječnja 2024)

Anamarija Starčević Štambuk

U prvim danima siječnja u pedeset trećoj godini života napustila nas je dr sc. Simona Delić, književna teoretičarka, folkloristica, prevoditeljica, te znanstvena savjetnica u trajnom izboru Instituta za etnologiju i folkloristiku.

Nenadani odlazak vrijedne, svestrane i ambiciozne znanstvenice, istraživačice usmenih balada, te sefardske književnosti, književne prevoditeljice sa španjolskog jezika, poštovateljice umjetnosti i klasične glazbe, ostavio je veliku prazninu.

Simona Delić, kći Miće i Mirjam (rođ. Štern), rođena je u Tuzli 8. veljače 1971. godine. S roditeljima se 1980. preselila u Zagreb, gde je završila Obrazovni centar za jezike, a 1994. godine španjolski jezik i književnost, te komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom fakultetu je magistrirala 1999. godine („Tema obitelji u hrvatskoj usmenoj baladi“). Doktorirala je 2004 („Žanr balade na Mediteranu: književnoteorijski i književnoantropološki aspekti hrvatske i španjolske usmene tradicije u 20. stoljeću“).

Studirala je i na Universidad Complutense u Madridu 1997. godine. Zahvaljujući španjolskoj stipendiji, dvije godine (2002–2003) boravila je na studijskom radu u Arhivu Ramón Menéndez Pidal, proučavajući španjolsko i sefardsko usmeno pjesništvo. Ujedno je dva mjeseca 2000. godine boravila u Deutsches Volksliedarchiv u Freiburgu, kao stipendistica DAAD fundacije.

Od 1996. godine bila je zaposlena na Institutu za etnologiju i folkloristiku, gdje je 2014. izabrana u zvanje znanstvene savjetnice, a 2021. u zvanje znanstvene savjetnice u trajnom izboru.

Svojim brojnim znanstvenim i stručnim člancima, kao i objavljenim monografijama, pokazala je temeljitost i inovativnost u obradi hrvatskog i mediteranskog baladnog korpusa, te sklonost ka komparativnom i interdisciplinarnom pristupu. Kao aktivna članica Međunarodne komisije za baladno pjesništvo, na čijim je konferencijama redovito sudjelovala, Simona Delić je približila hrvatsku usmenoknjiževnu tradiciju europskoj folkloristici. Riječima književnog teoretičara Zorana Kravara, Simonu Delić možemo smatrati utemeljiteljicom suvremenog studija balada u hrvatskoj folkloristici.

U svom metodološkom pristupu povezivala je raznorodne koncepte i pristupe usmenoknjiževnim žanrovima – od Jollesove teorije jednostavnih oblika, Greimasove aktancijalne teorije, Lüthijevog „baladnog familjarizma“ do sociološke teorije „kodova ljubavnog diskursa“ N. Luhmanna. Dopunjujući strukturalističku analizu (likova, zapleta, toposa) usmene pjesme teorijom performativa i izvedbenih „ljubavnih kodova“, Delić je potvrdila kako balada ne tematizira afektivne odnose članova obitelji, nego dotične konstruira kao aktante kompleksne „familjarističke etike“, a obiteljske napetosti, sukobe i katastrofe uspostavlja kao književne zaplete. Stvaranjem samosvojne ali rigorozne klasifikacije hrvatskog baladnog korpusa, Simona Delić je dala obol starijem formalističkom i strukturalističkom pristupu (usmenoj) književnosti, a svojim interkulturalnim pristupom otvorila prostor za nove istraživače balada i usmenog pjesništva unutar hrvatske folkloristike.

Temom balada kao usmenoknjiževne vrste bavila s u svojim knjigama: *Između klevete i kletve: tema obitelji u hrvatskoj usmenoj baladi* (Hrvatska sveučilišna naklada, 2001), za koju je 2002. dobila nagradu Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika, *Silva Hispanica. Komparativna*

studija o žanru balade u modernoj hrvatskoj i u španjolskoj usmenoj tradiciji (IEF, 2011) te *Barca Bela. El Género de la Balada en el Mediterráneo* (Saarbrücken, Editorial Académica Española, Lambert Publishing, 2012). Sefardskim baladama posvećena je njezina posljednja knjiga *Venerino zrcalo: folklorističke studije o sefardskoj književnosti* (Litteris, 2015).

Kao folkloristica, prevoditeljica i komparatistica najviše se bavila interpretacijom, tumačenjem i prevođenjem hispanskih kultura, posebno kastiljske i latinoameričkih kultura. Svojim člancima, ali i popularizacijom znanosti i prijevoda, približila je hispanski svijet širem krugu čitatelja.

Prevela je sa španjolskog na hrvatski jezik romane Carlosa Fuentes, Javiera Maríasa, Maria Vargas Llose, Roberta Bolaña, Luisa Leantea i Dolores Redondo. Njezini tekstovi objavljeni su i u brojnim domaćim i inozemnim časopisima, kao i u leksikografskim natuknicama. Objavila je i zbirku eseja *Hispanoamerička bilježnica* (Hrvatska sveučilišna naklada, 2010), u kojoj je se nalazi i priča „Bakine stvari“, a 2013. objavila je autobiografsku prozu *Sanjarenja ili neizbježne priče*.

Bila je članica Hrvatskog semiotičkog društva, Hrvatskog društva pisaca, Španjolskog društva za opću i komparativnu književnost, Društva hrvatskih književnih prevodilaca i Hrvatskog etnološkog društva.

Odlaskom Simone Delić nastao je veliki gubitak za hrvatsku folkloristiku i širu znanstvenu zajednicu. Njezin će znanstveni doprinos zauvijek ostati utisnut u povijest hrvatske znanosti i kulture.

Anamarija Starčević Štambuk
Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb /
Institute of Ethnology and Folklore Research, Zagreb
E-mail: ams@ief.hr
<https://orcid.org/0009-0001-3125-042X>

Примљено/Received: 30. 7. 2024.

Прихваћено/Accepted: 5. 8. 2024.